

Nr 126.

Ankom till riksdagens kansli den 31 maj 1918 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion angående anslag till säkerställande av arbetskraft vid jordbruket.

(1:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till jordbruksutskottet hänvisad motion nr 84 av herrar *Olsson* i Ramsta och *Osberg* har hemställts, att riksdagen behagade besluta ställa till jordbruksdepartementets förfogande ett förslagsanslag av högst 15 miljoner kronor, att förskottsvis utgå under innevarande år av tillgängliga medel och att av chefen för jordbruksdepartementet efter samråd med lantbruksstyrelsen användas för att i någon mån säkerställa arbetskraften vid jordbruket innevarande växtperiod.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd härför, tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet.

Under framhållande hurusom jordbruket av vissa anförda skäl nödgats stå tillbaka i den oerhörda konkurrens med industrien, som ifråga om erhållande av arbetskraft inträtt efter krigsutbrottet och att jordbruket som en följd härav i nämnda avseende råkat i sådant läge, att ett kraftigt ingripande från statsmakternas sida icke längre kunde undvikas, ifrågasätter motionärerna beviljande av ett anslag å 15 miljoner kronor för utdelning av statspremier till vissa belopp åt i livsmedelsproduktionens tjänst sysselsatta arbetare, varigenom enligt motionärernas mening den hotande arbetarbristen vid jordbruket skulle i avsevärd mån avlägsnas.

Utskottet är fullt ense med motionärerna rörande den synnerliga vikten och behovet att åtgärder vidtagas för avhjälpande av de svårigheter, som för närvarande äro för handen, då det gäller tillgodoseendet av jordbrukets arbetskraft. Däremot kan utskottet icke biträda det i motionen framställda förslaget beträffande sättet för vinnande av det åsyftade målet, i vilket avseende utskottet tillåter sig återropa sitt till innevarande riksdag avgivna utlåtande nr 22 i anledning av väckt motion angående tilldelande av premier åt vissa jordbruksarbetare. Emellertid

har den s. k. produktionskommittén jämväl beaktat nu ifrågavarande spörsmål och i ett till Kungl. Maj:t avgivet betänkande framställt vissa förslag i ämnet. Härav har Kungl. Maj:t redan föranletts att i proposition till riksdagen framlägga förslag till lag om befrielse för vissa värnpliktiga från skyldighet att fullgöra reservtruppövning för att icke äventyra säkerställande av jordbrukets arbetskraft. I produktionskommitténs framställning ingår därjämte förslag till en del åtgärder, vilka torde kunna av Kungl. Maj:t genomföras på administrativ väg. Sålunda lärer beslut komma att fattas rörande permittering i större utsträckning av värnpliktiga ävensom beträffande längre tids ledighet för skolbarn m. m. I detta sammanhang torde icke böra förbises, att de av riksdagen innevarande år fastställda minimipris å spannmål, till grund för vilkas beräkning lagts väsentligt högre arbetslöner, böra vara ägnade att i sin mån öka tillgången på arbetskraft vid jordbruket. För övrigt lärer statens arbetslöshetsorgan icke underlåta att vidtaga alla de åtgärder, som kunna vara möjliga till utjämnande av bristen på nämnda arbetskraft, i vilket avseende torde vara att förvänta att i den mån så kan låta sig göra den för bränsleanskaffning hittills bundna arbetskraften överföres till jordbruket.

Med hänsyn till det anförda och då de anordningar, som i övrigt kunna finnas vara i nu förevarande hänseende av behovet påkallade, torde kunna, i likhet med vissa här ovan nämnda, genomföras på administrativ väg, har utskottet icke ansett sig böra nu tillstyrka riksdagen vidtagande av någon särskild åtgärd i ämnet.

Under uttalande av den förvisningen, att Kungl. Maj:t skall hava sin uppmärksamhet fästad å nu ifrågavarande spörsmål, får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 31 maj 1918.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Närvarande: Herrar greve Hamilton, Paulson, Persson, Nilsson i Tånga, Sjöblom, Johansson, Sävström, Barthelson, friherre Silfverschiöld, Olsson och Andersson i Knapasjö.